

**Til
NTLs landsforeninger, foreninger,
avdelinger og fylkesutvalg**

*Sendes også NTLs forbunds- og landsstyre,
kontrollnemnd og revisor, LO Stat og
distriktskontorene til LO Stat, LO og AOF*

A-rundskriv nr. 8 /2017

Dato 13.10.2017

Presisering av Hovedavtalen i statens bestemmelser i §§ 39 og 40 - tjenestefri med lønn

Forbundet er kjent med at flere arbeidsgivere i staten har ulik praksis av tillitsvalgtes og arbeidstakeres rett til tjenestefri med lønn. Rett til tjenestefri med lønn er avtalt mellom partene i Hovedavtalen i staten § 39 for tillitsvalgte og § 40 for arbeidstakere. Partene i avtalen er Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og LO Stat, YS Stat, Unio og Akademikerne.

Det er sentralt for Hovedavtalens legitimitet at bestemmelsene praktiseres i henhold til partenes intensjoner. Lokale parter kan ikke ensidig fortolke og praktisere Hovedavtalens bestemmelser ut fra andre ønsker eller behov enn det de sentrale parter er enige om.

Nødvendig reisetid

I flere virksomheter har arbeidsgiver forsøkt å avgrense arbeidstakeres rett til nødvendig reisetid for å kunne delta på organisasjonsfaglige kurs og konferanser eller møter i regi av organisasjonene. Dette er i strid med bestemmelsene i Hovedavtalen §§ 39 og 40. Vedlagte brev fra KMD presiserer hvordan avtaleteksten skal forstås:

«En forutsetning for å gi permisjon for deltakelse er at det også gis permisjon for nødvendig reisetid. Det har ikke vært meningen å forskjellsbehandle tillitsvalgte og arbeidstakere på dette punktet.»

Tjenestefri med lønn – tvingende grunn

Forbundet er også gjort kjent med at en del tillitsvalgte og medlemmer opplever avslag på tjenestefri med lønn etter Hovedavtalen §§ 39 og 40 uten at arbeidsgiver begrunner dette innenfor det handlingsrommet de har etter avtalen.

Hovedavtalen fastslår at kun 'tvingende grunn' er gyldig årsak til avslag, forutsatt at innholdet i det tiltaket det bes om tjenestefri for å delta på, er organisasjonsfaglig etter avtalens § 39 (punkt 3), eller er møter etter § 39 (punkt 1, første og andre kulepunkt). KMD skriver i vedlagte brev; «Hovedavtalens §§ 39 og 40 nødvendig reisetid»:

«Det skal gode grunner (uten tvingende grunn) til å nekte alle som søker fri, dersom hovedsammenslutningen har attestert at kurset er organisasjonsfaglig.» Arbeidsgiver må vise at det foreligger 'tvingende grunn' for å nekte tjenestefri med lønn. Andre begrunnelser er ikke gyldige.

Organisasjonsfaglig innhold – krav til attestasjon

Enkelte arbeidsgivere krever å få tilsendt program for møter og organisasjonsfaglige kurs og konferanser for å kunne innvilge tjenestefri med lønn. Denne praksisen er ikke i overensstemmelse med Hovedavtalens bestemmelser.

Avtalens § 39, punkt 3, siste avsnitt sier:

«Vedkommende hovedsammenslutning (på sentralt plan) skal attestere at kurset er å betrakte

som faglig, og derved innestå for at innholdet er i overensstemmelse med retningslinjene nevnt ovenfor. Arbeidsgiver kan kreve slik attestasjon fremlagt. Partene i hovedavtalen kan gjensidig ta opp til drøftinger spørsmål om et kurs er i samsvar med retningslinjene ovenfor.»

Forbundet godkjenner at tiltakene det søkes om støtte til er organisasjonsfaglige ved at vi innvilger økonomisk støtte fra OU-midlene. Alle kurs og konferanser gjennomgås grundig og programmene utformes i henhold til avtalebestemmelsene i § 39 (punkt 3, kulepunktene én til tre). Dersom arbeidsgiver ønsker ytterligere dokumentasjon, må NTLs studieledere og kursarrangører be om at forbundet leverer attestasjon fra LO Stat. Arbeidsgiver skal ikke utforme eller godkjenne programinnholdet.

Oppfølging av tjenestefri med lønn og nødvendig reisetid

Forbundet ber tillitsvalgte og ledere av organisasjonsledd om å fremlegge brevet fra KMD dersom dere har problemer med å få innvilget tjenestefri med lønn eller nødvendig reisetid for å delta på organisasjonsfaglige kurs eller møter. Vi ber dere ta kontakt med forbundskontoret så snart som mulig dersom avslag ikke omgjøres. NTL vil følge opp mulige brudd på Hovedavtalens bestemmelser med de til enhver tid riktige nivåer.

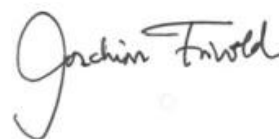
Vi minner samtidig om [PM-2017-1: Hovedavtalen i staten](#), datert 06.01.17, som er utsendt til statsforvaltningen og Riksrevisjonen. Det fremgår av personalmeldingen at enighet om en ny, omstrukturert hovedavtale for perioden 2017-2019 ikke innebærer endring av tidligere fremforhandlede rettigheter:

«Det er foretatt strukturelle endringer og avtalen har fått en språklig utforming som er ment å gjøre bruken av avtalen enklere. Partene er enige om at det som følge av revidert hovedavtale ikke er gjort endringer i hovedavtalens materielle innhold.»

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Kjersti Barsok

Joachim Frivold

Forbundene

Rundskriv nr.05/2017

HOVEDAVTALENS §§39 OG 40, NØDVENDIG REISETID

LO Stat har fått henvendelser fra forbundene vedrørende forståelsen av nødvendig reisetid i forbindelse med organisasjonsfaglige kurs med mer.

I den forbindelse henvendte vi oss til KMD og understreket at revisjonen av Hovedavtalen i staten ikke medførte noen materiell endring av de tidligere bestemmelsene. I brev av 09.10.2017 bekrefter KMD dette.

Vi viser til følgende fra brevet til KMD:

«Det skal gode grunner (uten tvingende grunn) til å nekte alle som søker fri, dersom hovedsammenslutning har attestert at kurset er organisasjonsfaglig.

En forutsetning for å gi permisjon for deltakelse er at det også gis permisjon for nødvendig reisetid. Det har ikke vært meningen å forskjellsbehandle tillitsvalgte og arbeidstakere på dette punktet.»

Brevet fra KMD følger vedlagt.

Med hilsen
LO Stat

Egil Andre Aas
Leder

Dag Westrin
Sekretær

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

LO Stat
Møllergata 10
0179 OSLO

Deres ref
/371.1-3/dw

Vår ref
17/4382-2

Dato
9. oktober 2017

Hovedavtalens §§ 39 og 40 nødvendig reisetid

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til brev 27. september d.å. som gjelder hovedavtalen §§ 39 og 40.

Vi viser til at hovedavtalen i forbindelse med siste revisjon fikk en endret struktur og oppbygging. Tidligere hovedavtale § 34 ble delt i to bestemmelser, nåværende hovedavtale §§ 39 og 40.

Hovedavtalen § 40 viderefører tidligere bestemmelse i hovedavtalen § 34 nr. 5 som regulerte "Andre regler for tjenestefri". Ordlyden i gjeldende hovedavtale er litt endret, men innholdet er videreført. Bestemmelsen i hovedavtalen § 34 nr. 5 var formulert til å omfatte arbeidstakere - som ikke er tillitsvalgte på arbeidssstedet eller er tilsatte med tillitsverv innen organisasjonen - *"skal ikke uten tvingende grunn nektes tjenestefri med lønn i inntil 12 arbeidsdager pr. år for å utføre offentlige verv eller slike organisasjonsmessige oppdrag som nevnt under nr. 2, herunder kurs/konferanser for tillitsvalgte/organisasjonsfaglige kurs"*.

Hovedavtalen § 40 er formulert slik: *"Arbeidstakere som ikke går inn under reglene i § 39 nr. 1, skal ikke uten tvingende grunn nektes tjenestefri med lønn i inntil 12 arbeidsdager pr. år for å utføre offentlige verv eller slike organisasjonsmessige oppdrag som nevnt under § 39 nr. 3. Dette gjelder også ved deltakelse på kurs og konferanse for tillitsvalgte og organisasjonsfaglige kurs."*

Et kurs er etter hovedavtalen § 39 nr. 3 organisasjonsfaglig når kursinnholdet er:

- organisasjonens og/eller hovedsammenslutningens oppbygging og funksjon, eller
- omfatter lov, regel- og avtaleverk, eller

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Avdeling
Arbeidsgiverpolitisk
avdeling

Saksbehandler
Reidun Slåen
22 24 48 23

- innholdet er omstilling innenfor offentlig sektor, når dette er relevant for de tillitsvalgtes funksjon eller de tilsattes arbeidssituasjon.

Det er vedkommende hovedsammenslutning (på sentralt plan) som skal attestere at kurset er å betrakte som faglig, og på den måten innestå for at innholdet er i overensstemmelse med retningslinjene, jf. hovedavtalen § 39 nr. 3. Arbeidsgiver kan kreve slik attestasjon fremlagt.

Det er hver enkelt arbeidstaker som må søke om tjenestefri, og arbeidsgiver kan nekte tjenestefri dersom det ikke er mulig å gi fri av tjenstlige grunner (uten tvingende grunn). Dersom det er mange arbeidstakere som søker om fri samtidig, og det går ut over virksomhetens funksjon/arbeidsoppgaver, så kan det være saklig å nekte fri for enkelte arbeidstakere. Det skal gode grunner (uten tvingende grunn) til å nekte alle som søker fri, dersom hovedsammenslutningen har attestert at kurset er organisasjonsfaglig.

En forutsetning for å gi permisjon for deltakelse er at det også gis permisjon for nødvendig reisetid. Det har ikke vært meningen å forskjellsbehandle tillitsvalgte og arbeidstakere på dette punktet.

Med hilsen

Yvonne Larssen (e.f.)
avdelingsdirektør

Reidun Slåen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer